

Setembre crític | | Actualitzat el 03/05/2023 a les 09:39

?L'Ajuntament de Vic allunya l'anella verda del riu perquè es faci un jardí privat en una finca de la família Bayés

El Catàleg de Béns Protegits del POUM considera que l'entorn natural de la masia són els camps de conreu i el mateix camí i no pas una zona enjardinada | El nou traçat del camí passaria 35 metres més enllà de l'actual per una zona sense arbres ni ombra

Pancarta reivindicativa de la CUP prop de la casa i a tocar del camí que es vol desviar | CUP Vic

L'Ajuntament de Vic ha aprovat inicialment la desafectació d'una part del camí de l'anella verda del riu Gurri. En concret, d'un tram que passa a tocar de la casa del Mercé, en uns terrenys de la família Bayés, propietària dels Consultoris Bayés de Vic, vaixell insígnia de la sanitat privada a la comarca d'Osona. La desafectació del camí, el traçat del qual es retirarà 35 metres de la vora del riu per on passa actualment cap a una zona amb menys arbrat i, per tant, sense ombra, va ser aprovada en el ple municipal del 6 de març amb els únics vots del grup de Junts per Catalunya, al govern amb majoria absoluta. Capgirem Vic-CUP hi va votar en contra, i ERC i la regidora no adscrita Carme Tena es van abstenir. Capgirem Vic-CUP hi va presentar al·legacions, encara pendents de resoldre.

El motiu del canvi de traçat és que els propietaris de la casa del Mercé hi volen fer un jardí que

envolti la casa. Per això demanen que el camí deixi de ser considerat de domini públic, com és ara, i se'n modifiqui el traçat allunyant-lo de la casa i, per tant, del riu. En concret, en la seva sol·licitud de 2 de gener de 2023, la propietat, que a efectes fiscals s'identificava a nom de la Comunitat de Béns «Jordi Vidal Valls-Clàudia Bayés Genís CB», proposa modificar el traçat de l'actual camí, «girant abans d'arribar a la masia i circumval·lant l'edifici per tornar a connectar a la bifurcació que dona accés a Can Detes i a la palanca sobre el Gurri». Tot encara dins la seva finca mateixa, colindant amb d'altres també de la família Bayés.

La finca va ser adquirida a Antoni Bayés de Luna, pare d'una de les actuals propietàries, l'octubre passat. Actualment la casa, datada de 1672 i declarada Bé Cultural d'Interès Local, està deshabitada, però segons diuen en la sol·licitud de modificació del traçat del camí, «la propietat en procedirà a la seva rehabilitació per tal de poder recuperar el seu ús residencial». De fet, segons s'indica en la memòria tècnica que s'adjunta a la modificació de traçat del camí, «el seu estat de conservació és dolent amb la coberta en estat de ruïna». Actualment, ja s'hi estan fent obres «urgents» de seguretat i consolidació amb vista a la seva rehabilitació integral.

El camí, un element «pertorbador de la privacitat» de la casa

I un cop la masia hagi recuperat el seu ús residencial, i amb la despesa de la rehabilitació feta, als propietaris de la masia els agradaria fer-hi un jardí al voltant i, per tant, el camí els fa nosa. Un camí que forma part de l'anella verda, molt freqüentat pel veïnat de Vic que en fa ús per anar a caminar al voltant del riu Gurri. En aquest sentit, els propietaris de la masia no poden ser més clars quan afirmen en la memòria tècnica de proposta de modificació del camí: «L'important volum de mobilitat es considera un element pertorbador de la necessària privacitat pròpia d'un edifici aïllat de les característiques de les masies».

El tram del que es demana la desafectació com a camí de domini públic és de 67,29 metres, i la proposta de nou camí, en fer una giragonsa sobre el traçat actual, seria de 79,91 metres. De fet, la modificació només afecta una part del camí que ve de Santa Anna, de la casa coneguda com a Ca la Pilarín, tot en terrenys de la família Bayés i que va perpendicular a la masia del Mercé per girar després cap a la dreta en direcció a la palanca per la qual es creua el riu Gurri.

La casa del Mercé, actualment en obres per garantir-ne la seguretat, i el camí que es vol desviar en el baixant cap a la palanca que creua el Gurri

La proposta de modificació, però, no diu res de l'altra part del camí pel qual s'arriba al Mercè venint de l'Horta Vermella i que també forma part de l'anella verda del Gurri. Aquest és un dels motius en els quals es basa l'al·legació que aquesta última setmana ha presentat el grup municipal de Capgirem Vic-CUP. En concret, Capgirem Vic-CUP qüestiona que la modificació del traçat aprovada inicialment per l'Ajuntament genera una discontinuïtat en el recorregut ambiental del Gurri que forma part de l'anella verda de Vic. En cas que s'hagi de modificar també aquesta part del traçat no queda clar ni quan ni a càrrec de qui ni per on es faria passar el nou camí. El cadastre considera tot el camí que ara quedaria dividit com una sola parcel·la descrita com a «via de comunicació de domini públic».

L'al·legació de Capgirem Vic-CUP i el Catàleg de Béns Protegits

Capgirem Vic-CUP es remet al Catàleg de Béns Protegits del POUM, la màxima figura de planejament urbanístic municipal, per desmuntar els arguments pels quals es va aprovar la modificació del traçat del camí. De fet, l'informe tècnic de l'Ajuntament en el qual se sustenta la modificació reproduïx sense gairebé cap modificació els arguments de la sol·licitud de la propietat de la casa del Mercé. Només els demanen que el camí nou que s'ha de fer sigui de 3,5 metres d'ample, com l'actual, i no de 2,5 com es pretenia fer.

L'al·legació de Capgirem Vic-CUP inclou algunes cites textuais del Catàleg de Béns Protegits. En un d'ells, amb relació al context urbà, es diu: «Vic no es pot entendre sense una relació directa del seu entorn immediat, en el que, al llarg del temps, ha anat establint una xarxa de camins estructuradora del territori. Fruit d'aquesta relació i dins d'aquesta xarxa, s'hi han establert aquelles edificacions». D'aquí que l'al·legació infereixi que el context de la masia «està estretament relacionat amb l'existència del camí que hi accedeix».

Però és que en la fitxa corresponent del Mercé del Catàleg de Béns Protegits, amb relació a la descripció de l'entorn de protecció, diu: «Edificació envoltada d'horts, de camps de conreu, arbrat de ribera i vegetació dispersa, està integrada paisatgísticament i té una visibilitat extensa. Forma part de l'espai fluvial del Gurri». I amb relació a la valoració i catalogació de la casa, la fitxa afegeix: «Entorn de protecció: Cal destacar la seva visibilitat en el paisatge, que juntament amb les altres masies, actuen com una xarxa de fites i doten de significat històric al paisatge. Cal destacar la seva relació amb el riu Gurri i l'antiga carretera de Santa Eugènia de Berga, que segurament té a veure amb l'origen del seu assentament».

És a dir, fins i tot històricament els documents tècnics del POUM atribueixen l'origen de la casa en l'existència del camí entorn seu. Ans al contrari, tal com es recalca en l'al·legació de Capgirem Vic-CUP, «d'acord amb la fitxa del Catàleg, un jardí privat com els peticionaris tenen previst fer i per al qual es demanen la desafectació del camí no és l'entorn propi del bé protegit», sinó que més aviat, «és impròpia de l'entorn de protecció de la masia del Mercé». I acaben destacant que la fitxa del Catàleg no detecta cap necessitat de millora de la seva visibilitat ni del paisatge del conjunt, sinó més aviat al contrari, que tot plegat formen una unitat.

El camí que ara es vol desviar, poc abans d'arribar al Mercé, i el seu entorn agrari que també es vol modificar

I és que en la sol·licitud de modificació del camí, els propietaris de la casa posaven especial èmfasi, i així es reproduïx en l'informe tècnic municipal, sense que es qüestionï l'argument, que un dels motius per fer el canvi de traçat és que «millora la visualització del paisatge dels vianants». Capgirem Vic-CUP considera que, al contrari, «s'ha de mantenir una visibilitat que ja existeix i la pròpia fitxa valora de forma destacada».

Una casa amb elements patrimonials protegits

L'al·legació també es qüestiona si en un futur la propietat té pensat prendre alguna altra mesura de protecció de la privacitat de la casa amb alguna tanca perimetral opaca o algun altre element que n'obstaculitzi la visibilitat, ja que en la documentació que s'ha generat per modificar el camí no se n'hi diu res. De fet, afegeixen, el sol allunyament del camí de la casa ja en dificulta l'observació per part de la ciutadania dels elements protegits i declarats com a Bé Cultural d'Interès Local, des del portal dovellat a les llindes motllurades dels finestrals i la forma goticitzant d'un d'ells, o els elements ornamentals de pedra picada, entre altres.

D'aquí que, vist que els criteris tècnics adduïts per la propietat i donats per bons per l'equip de govern municipal, a l'entendre de Capgirem Vic-CUP, són «subjectius» i que no s'han justificat suficientment, i que «l'entorn enjardinat no és característic de la masia, sinó que ho són els horts, camps de conreu, arbrat de ribera i vegetació dispersa en els quals ja està integrada actualment», es demana que no s'aprovi definitivament en un proper ple la desafectació i modificació d'aquest tram de l'anella verda.

Sense projecte arqueològic ni informe de l'Agència Catalana de l'Aigua

En l'al·legació de Capgirem Vic-CUP també es recalca que en l'expedient que s'ha tramitat per modificar el camí no hi ha cap projecte arqueològic ni cap informe de l'Agència Catalana de l'Aigua. Segons ells, en formar part aquells terrenys de l'àmbit 1 d'expectativa arqueològica del POUM (el de màxima protecció, de fet, el mateix que al centre històric), aquest exigeix que en cas de fer-s'hi obres, s'hagi de fer un projecte arqueològic previ. Igual que l'informe de l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), en estar inclosos dins l'anomenada zona de policia de la llera del riu Gurri, en la qual per poder-hi fer obres es necessita una autorització de l'ACA. Cap d'aquests documents forma part de l'expedient, segons ha pogut confirmar Setembre revisant-los personalment en dependències municipals.

Capgirem Vic-CUP ha qualificat en un comunicat aquesta setmana l'operació del camí del Mercè com un nou cas de «clientelisme» de l'equip de govern de Vic cap a determinades famílies vigitanes com la Bayés. De fet, aquesta mateixa setmana el mateix grup municipal ha presentat una altra al·legació al projecte executiu del pàrquing soterrat del parc de M. Àngels Anglada, que també consideren innecessari i que tindria com a objectiu final afavorir el negoci de sanitat privada que la família Bayés té en aquell punt de la ciutat i el que s'ubicarà en un futur al Seminari Vell.